

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

факультет іноземних мов

кафедра методики навчання іноземних мов

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему :

**«ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ АУДИТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ
СЕРЕДНЬОГО ЕТАПУ НАВЧАННЯ»**

здобувача ступеня вищої освіти магістра
спеціальності 014 Середня освіта
(мова і література (англійська))

Товмар Наталії Олександрівни

науковий керівник :
Кириленко Валерій Вадимович
кандидат психологічних наук, доцент

Вінниця – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні передумови формування в учнів середнього етапу навчання англомовної аудитивної компетенції.....	7
1.1. Мета і зміст формування англомовної компетенції в аудіюванні учнів середнього етапу навчання.....	7
1.2. Педагогічні особливості оволодіння англомовним аудіюванням учнями середнього етапу навчання.....	14
1.3. Методичний потенціал автентичного матеріалу у формуванні англомовної аудитивної компетенції учнів середнього етапу навчання.....	21
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	29
РОЗДІЛ 2. Методичні умови формування в учнів основної школи англомовної аудитивної компетенції з використанням автентичного пісенного матеріалу.....	30
2.1. Відбір автентичного пісенного матеріалу для навчання аудіювання учнів основної школи. Констатувальний експеримент.....	30
2.2. Вправи і фрагменти уроків з метою формування в учнів середнього етапу навчання англомовної аудитивної компетенції з використанням автентичних пісень.....	39
2.3. Формувальний експеримент , хід і результати пробного навчання.....	61
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	67
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	68
SUMMARY.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	78

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Абрамовская Н. Ю. Использование аутентичных текстов для формирования умений аудирования при коммуникативно-ориентированном обучении/ Н.Ю. Абрамовская // Функциональные особенности романо-германских языков и методы их преподавания. — Омск: Изд-воОМГПУ, 1997. — С. 112–116.
2. Артемов В.А. Психология обучения иностранным языкам. — М.: Просвещение, 1969. — 279 с.
3. Березенська Л., Паєнтко Н. Використання пісні в якості аутентичного іношомовного тексту для розвитку аудитивної мовленнєвої компетенції старшокласників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38264/51-Berezenska.pdf?sequence=1>
4. Бігич О. Б. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні / О. Б. Бігич // Іноземні мови. – 2012. – №2. – С. 19–30.
5. Вайсбурд М. Л. Обучение учащихся средней школы пониманию иностранной речи на слух / М. Л. Вайсбурд. – М: Просвещение, 1965. – 80 с.
6. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранному языку. Лингводидактика и методика / Н. Д. Гальскова, Н. И Гез. – М.: Наука, 1996. – 234 с.
7. Гапонова С. В. Навчання розуміння аудіотекстів учнів старших класів середньої школи / С. В. Гапонова // Іноземні мови. – 1996. – № 2. – С.15–18.
8. Гез. Н. И. Роль условий общения при обучении слушанию и говорению. / Н. И. Гез // Иностранные языки в школе. – 1981. – №5. – С. 22–26.
9. Елухина Н. В. Преодоление основных трудностей понимания иноязычной речи на слух как условие формирования способности устнообщаться / Н. В. Елухина // Иностранные языки в школе. – 1996. – № 4. – С. 25–29.

10. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Перекл. з англ. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

11. Зайцева Л. Б. Використання пісень на уроках іноземної мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-5389B13DB88EB/list-24B7BC55727>

12. Карих Т. В. Повышение эффективности обучения аудированию на уроках английского языка / Т. В. Карих // ИЯШ. – 1991 – № 1 – С. 31–36.

13. Кириленко В.В. Формування комунікативної культури учителя іноземної мови за допомогою інформаційно – комунікативних технологій / В.В. Кириленко, Н.М. Кириленко / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія , теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 48 / редкол. – Київ – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2017. С. 124 – 127.

14. Китайгородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика / Г. А. Китайгородская. – М.: Русский язык, 1992. – 254 с.

15. Колкер Я. М. Практическая методика обучения иностранному языку / Я. М. Колкер. – М.: Академия, 2000. — 264 с.

16. Колкова М. Н. Методики обучения иностранным языкам в средней школе / М. Н. Колкова. – СПб: КАРО, 2005. – 276 с.

17. Круківська І. А. Використання пісень у процесі навчання аудіювання / І. А. Круківська // Іноземні мови. – 1998. – № 1. – С. 33–38.

18. Любченко О. С. Автентичні матеріали на уроці / О. С. Любченко // Англійська мова і література. – 2003. – №22, 23. – С.11–13.

19. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищ. навч. закладів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ під загальн. ред. С. Ю.Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.

20. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх

навчальних закладах: Підручник / Софія Юріївна Ніколаєва. 2-ге, доп. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2004. — 360 с. 21. Никитенко З. Н. Аутентичные песни как один из элементов національно-культурного компонента обучения иностранному языку на начальном этапе / З. Н. Никитенко // ИЯШ. — 1996. — №4. — С. 14–20.

22. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. — Видавничий дім «Освіта», 2013. — 194 с.

23. Пруссаков Н. Н. Трудности при обучении аудированию иноязычного звучащего текста / Н. Н. Пруссаков // ИЯШ. — 1981. — № 5 — С.57– 62.

24. Романовская О. Обучение методике работы с музыкально-поэтическим фольклором как средство повышения методической компетенции будущих учителей иностранного языка: на примере британского песенного фольклора / О. Романовская. — М. — 2005. — 278 с.

25. Семеняга О. М. Використання автентичних матеріалів для розвитку вмінь мовлення / О. М. Семеняга // Англійська мова і література. — 2003. — № 22. — С.20–23.

26. Сомова С. Н. Музыка на уроках английского языка / С. Н. Сомова // Иностранные языки в школе. — 1974. — № 2. — с. 14–15.

27. Старков. А.П. Обучение английскому языку в средней школе / А. П. Старков. — К.: Радянська школа, 1979. — 213 с.

28. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. — М.: Слово, 2000. — 624с.

29. Труднощі аудіювання та засоби їх подолання [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/article/1123.html>

30. Ханцева, Г.Г. Формирование профессиональной направленности студентов в процессе изучения иностранного языка (на примере технического вуза) Текст.: дисс. канд. пед. наук: 13.00.08 / Г.Г. Ханцева. — Рубцовск, 2000.— 126 с.

31. Федорук Н.О. Етапи роботи з аудіотекстами на уроках іноземної

мови в загальноосвітній середній школі / Н.О.Федорук // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури // матеріали студентської інтернет – конференції (Вінниця, 14 грудня 2017) / гол.ред Ямчинська Т.І. – Вінниця. – 2017

32. Федорук Н.О. Етапи формування аудитивної компетенції в учнів середньої школи / Н.О.Федорук // МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА: Інтеграційні тенденції в сучасному світі // Матеріали XV міжнародної студентської інтернет-конференції (Вінниця, 23-24 листопада 2017 року) / гол. ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця : ФОП Тарнашинський О.В. – 293с.

33. Федорук Н.О. Теоретичні передумови формування в учнів середнього етапу навчання англomовної аудитивної компетенції / Н.О.Федорук// "Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультимовному просторі" (Вінниця, 26-27 квітня 2017 року) Мілан – ЛТД – 2017 - С.243 – 244

34. Федорук Н.О. Формування іншомовної аудитивної компетенції в учнів середнього етапу навчання/ Н.О.Федорук // Професійна підготовка майбутніх спеціалістів у загально-європейському мовному контексті: проблеми та перспективи // Матеріали студентської наукової інтернет - конференції / гол.ред. Ямчинська Т.І. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер». – 2016. – 190 с. – 2016

35. Jones L., V. Kimborough. Great Ideas. Teacher's Manual; listening and speaking activities for students of American English / L. Jones, V. Kimborough. – Cambridge: CambridgeUniversity Press,1987. – 147 p.

36. Kirilenko V.V. Dialogues as an arranging principle of communication / V.V. Kirirlenko / Zbior raportow naukowych. Science – od teorii do praktyki. – Sopot , 2013. – С. 47 – 50.

Keskin F. Using songs as audio materials in foreign languages teaching practice [Електроннийресурс] / F. Keskin // The Turkish Online Journal of Educational Technology. – 2011. – №4. –

Режимдоступу:<http://www.tojet.net/articles/v10i4/10438.pdf>

37. Kral T. Teachers Development. Making the Right Moves / T. Kral. – WashingtonDC: United States Information Agency, 1994. – 213 p.
38. Listening comprehension. FamilyandFriends [Электронныйресурс] . – Режимдоступу:http://en.islcollective.com/resources/printables/worksheets_doc_docx/lets_read_and_write_about_4_-_family_and_friends_-_my_uncle/present-simple-family/3523
39. Murphey T. Music and Song / Tim Murphey. – Oxford: OUP Oxford, 1992. – 151 p.
40. Porter D., Roberts J. Authentic listening activities / D. Porter, J. Roberts // ELT Journal. – 1987. – №36 (1). – С.37–47.
41. Pospieszyńska M. Listening Stages as the Key to Success in Developing Listening Comprehension / M. Pospieszyńska // Unpublished M.A. – Poznań. – 1998.
42. Rixon S. Developing listening skills / S. Rixon. – London: Macmillan Publishers Ltd, 1986. – 213 p.
43. Ross J. ESL Listening Comprehension: Practical Guidelines for TeachersKyotoSangyoUniversity[Электронныйресурс]. – Режимдоступу: <http://iteslj.org/Techniques/Ross-ListeningComprehension.html>
44. Torez I. A list of songs with related activities to practice vocabulary, grammar, sounds [Электронныйресурс]. – Режимдоступу: <http://www.isabelperez.com/songs.htm>
45. Underwood M. Teaching Listening / M. Underwood. – New York: Longman, 1989. – 276 p.
46. Using ESL Songs [Электронныйресурс]. – Режимдоступу: http://www.teachingenglishgames.com/Articles/Using_ESL_Songs.htm
47. Using pop songs [Электронныйресурс]. – Режимдоступу: <http://www.eslbase.com/articles/pop-songs>
48. Using Popular Songs to Improve Language Listening Comprehension Skills [Электронныйресурс]. – Режимдоступу: <http://www.studymode.com/essays/Using-Popular-Songs-To-Improve-Language-567635.html>

49. Using songs in the ESL classroom [Електроннийресурс]. – Режимдоступу: <http://www.esl-lounge.com/songstop.php>

50. Yagang F. Listening: Problems and Solutions [Електроннийресурс]. – Режимдоступу:<http://www.valrc.org/courses/ESOL%20basics/ESOL%20Basics/Lesson%205/Listening.pdf>

Товмар Наталія Олександрівна
Товмар Наталия Александровна
Tovmar Natalia Oleksandrivna

Анотація

У дослідженні висвітлено одне з важливих питань методології, що забезпечує формування та розвиток слухового розуміння у учнів середньої школи. Хороше розуміння слухання передбачає побудову заниження окремих слів та речень в історії. Однак хороші розуміючі, крім розуміння окремих слів та речень, можуть побудувати ментальну модель, яка об'єднує різні пропозиції та попередні знання історії в цілісне ціле. Осмислення того, що ми бачимо і чуємо, є складним процесом. Одна буква, наприклад, а, звучить по-різному в різних словах, по-різному звучить для різних ораторів і по-різному виглядає в різних почерках. Проте ми вчимося ставитися до всіх цих виразів як до однакових. Одне слово може мати різне значення в різному контексті. Навіть фраза чи речення мають різне значення в різних контекстах. Одним із ефективних способів вивчення іноземного аудіювання є використання автентичних пісень та текстових матеріалів, які характеризуються природними лексичними матеріалами та граматичними структурами, адекватними комунікативними ситуаціями. Аналіз психологічної та методологічної літератури дає нам підстави стверджувати, що в учнів середньої школи (5-9 класи) підлітки проявляють більше соціальної діяльності, спрямованої на засвоєння певних моделей вербальної поведінки та бажання обмінюватися інформацією. Підлітки вимагають щирого підходу до своїх потреб та інтересів під час вивчення іноземної мови для спілкування. Стаття складається із вступу, основної частини (що включає дві частини - теоретичну та практичну), висновку, резюме, списку довідкових матеріалів та додатків. У першій частині статті представлені теоретичні передумови використання автентичних пісень у навчанні розумінню на слуху на уроках англійської мови в середній школі. Друга частина дослідницької роботи містить вибрані автентичні пісні та вправи для навчання розуміння слухання; він описує процес навчання пілотів. Експериментальні результати демонструють покращення слухової компетентності серед учнів середньої школи за рахунок запропонованих методів навчання та вправ.

Аннотация

В исследовании освещается один из важных вопросов методики формирования и развития слуховых постижений у учащихся средней школы. Хорошее понимание на слух включает в себя понимание отдельных слов и предложений в рассказе. Тем не менее, хорошее понимание выходит за рамки понимания отдельных слов и предложений, чтобы построить ментальную модель, которая объединяет многочисленные предложения рассказа и предшествующие знания в единое целое. Осмысление того, что мы видим и слышим, - сложный процесс. Одна буква, например «а», звучит по-разному в разных словах, по-разному звучит для разных говорящих и по-разному выглядит в разных почерках. Однако мы учимся относиться ко всем этим выражениям как к одному и тому же. Одно слово может иметь разные значения в разных контекстах. Даже фраза или предложение имеют разное значение в разных контекстах. Одним из эффективных способов обучения иностранному восприятию речи на слух является использование аутентичных песен и текстовых материалов, которые характеризуются естественным лексическим материалом и грамматическими структурами, адекватными коммуникативными ситуациями. Анализ психологической и методической литературы дает основания утверждать, что в средней школе (5-9 классы) подростки проявляют большую социальную активность, направленную на усвоение определенных моделей речевого поведения и стремление к обмену информацией. Подростки требуют искреннего подхода к своим потребностям и интересам при изучении иностранного языка для общения. Работа состоит из введения, основной части (состоящей из двух частей - теоретической и практической), заключения, аннотации, списка справочных материалов и приложений. В первой части исследования представлены теоретические предпосылки для использования аутентичных песен в обучении аудированию на уроках английского языка в средней школе. Вторая часть исследования содержит избранные аутентичные песни и упражнения для обучения слушанию; описывает процесс обучения пилотов. Результаты экспериментов демонстрируют улучшение слуховой компетентности учащихся средней школы за счет предложенных методов обучения и упражнений.

Summary

The research highlights one of the important issues of methodology concerning formation and development of auditory comprehension in middle school pupils.

Good listening comprehension involves building an understanding of individual words and sentences in a story. However, good comprehenders go beyond single word and sentence comprehension to construct a mental model, that integrates a story's multiple propositions and prior knowledge into a cohesive whole.

Making sense of what we see and hear is complex process. A single letter,

such as a, sounds different in different words, sounds different for different speakers, and looks different in different handwritings. Yet we learn to treat all of these expressions as the same. A single word can have different meanings in different contexts. Even a phrase or sentence has different meaning in different contexts.

One of the effective ways of learning foreign listening comprehension is the usage of authentic songs and text materials, which are characterised by natural lexical materials and grammar structures, adequate communicative situations.

The analysis of psychological and methodology literature gives us reasons to affirm, that in the middle school pupils' (5-9 forms) teenagers show more social activities aimed at the assimilation of certain patterns of verbal behavior and the desire to exchange information.

Teenagers require sincere approach to their needs and interests, when learning a foreign language for communication.

The paper consists of the introduction, the main body (which includes two parts – theoretical and practical ones), the conclusion, the summary, the list of the reference materials and the appendices.

The first part of the research paper presents the theoretical prerequisites for using the authentic songs in teaching listening comprehension at the English lessons in middle school.

The second part of the research paper contains the selected authentic songs and the exercises for teaching listening comprehension; it describes the pilot training process.

Experimental results demonstrate the improvement of the auditory competence in the middle school pupils due to suggested methods training and exercising.

Ключові слова:

розуміння аудіювання, автентична пісня, середня школа, підбір матеріалів, вправи, навчання пілота.

аудирование, аутентичная песня, средняя школа, подбор материалов, упражнения, подготовка пилотов.

listening comprehension, authentic song, middle school, selection of materials, exercises, pilot training.